

Ramona ALUPOAEI, Roxana Ioana ARHIRE,
Mihaela IRINA, Nicolae SAVIN

BAC DE SUCCES la **LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**

Filiera teoretică – profilul umanist și filiera vocațională – profilul pedagogic

- 25 de modele de subiecte pentru PROBA ORALĂ
- 60 de modele de teste pentru PROBA SCRISĂ

(cu propuneri de rezolvare completă)

Cartea Românească
EDUCATIONAL

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	5		
 MODELE DE SUBIECTE PENTRU PROBA ORALĂ			
Biletul nr. 1	7	Testul nr. 8	39
Biletul nr. 2	8	Testul nr. 9	40
Biletul nr. 3	8	Testul nr. 10	42
Biletul nr. 4	9	Testul nr. 11	44
Biletul nr. 5	10	Testul nr. 12	46
Biletul nr. 6	11	Testul nr. 13	48
Biletul nr. 7	11	Testul nr. 14	50
Biletul nr. 8	12	Testul nr. 15	52
Biletul nr. 9	13	Testul nr. 16	54
Biletul nr. 10	14	Testul nr. 17	57
Biletul nr. 11	14	Testul nr. 18	59
Biletul nr. 12	15	Testul nr. 19	61
Biletul nr. 13	16	Testul nr. 20	63
Biletul nr. 14	17	Testul nr. 21	65
Biletul nr. 15	18	Testul nr. 22	68
Biletul nr. 16	18	Testul nr. 23	70
Biletul nr. 17	19	Testul nr. 24	72
Biletul nr. 18	20	Testul nr. 25	74
Biletul nr. 19	20	Testul nr. 26	76
Biletul nr. 20	21	Testul nr. 27	78
Biletul nr. 21	21	Testul nr. 28	80
Biletul nr. 22	22	Testul nr. 29	83
Biletul nr. 23	22	Testul nr. 30	85
Biletul nr. 24	23	Testul nr. 31	87
Biletul nr. 25	23	Testul nr. 32	89
 MODELE DE SUBIECTE PENTRU PROBA SCRISĂ	25	Testul nr. 33	91
Testul nr. 1	25	Testul nr. 34	93
Testul nr. 2	27	Testul nr. 35	95
Testul nr. 3	29	Testul nr. 36	97
Testul nr. 4	31	Testul nr. 37	99
Testul nr. 5	33	Testul nr. 38	101
Testul nr. 6	35	Testul nr. 39	102
Testul nr. 7	37	Testul nr. 40	104
		Testul nr. 41	106
		Testul nr. 42	108
		Testul nr. 43	110
		Testul nr. 44	112
		Testul nr. 45	115
		Testul nr. 46	117
		Testul nr. 47	118
		Testul nr. 48	120
		Testul nr. 49	122
		Testul nr. 50	124

Testul nr. 51	126
Testul nr. 52 oameni și cărti	128
Testul nr. 53	130
Testul nr. 54	133
Testul nr. 55	135
Testul nr. 56	137
Testul nr. 57	139
Testul nr. 58	141
Testul nr. 59	143
Testul nr. 60	145

PROPUNERI DE REZOLVARE – MODELE PENTRU PROBA ORALĂ

Biletul nr. 1	147
Biletul nr. 5	148
Biletul nr. 8	149
Biletul nr. 9	149
Biletul nr. 11	150
Biletul nr. 12	151
Biletul nr. 16	152
Biletul nr. 17	153

PROPUNERI DE REZOLVARE – MODELE PENTRU PROBA SCRISĂ

Testul nr. 4	154
Testul nr. 6	157

Testul nr. 8	161
Testul nr. 11	164
Testul nr. 12	167
Testul nr. 16	170
Testul nr. 17	173
Testul nr. 18	175
Testul nr. 19	178
Testul nr. 20	180
Testul nr. 21	183
Testul nr. 31	185
Testul nr. 32	190
Testul nr. 33	194
Testul nr. 34	197
Testul nr. 35	199
Testul nr. 36	203
Testul nr. 37	207
Testul nr. 46	211
Testul nr. 47	215
Testul nr. 48	218
Testul nr. 49	222
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	226

Biletul nr. 1

R.A.

Citește textul cu voce tare:

Stimate amice,

Iată aici alăturat textul novelei, 57 de fețe corectură numerotate cu albastru, împreună cu două notițe ~~șapărat~~ trebuincioase. Eu crez că trebuie zefuit* cu cicero*, cu dursus*, după alăturatul model pe hârtie de coloare. Puneți-l în lucru și trimiteți-mi cât mai degrabă (în plic recomandat, firește) o corectură curată, pe care trebuie negreșit s-o revizuiesc și eu o dată, pentru mai multă siguranță. Să nu uitați, mă rog, a-mi înapoia și foile ce vă trimit, care-mi trebuiești pentru volum. A cincea zi de expediere, primiți corectura revizuită cu „bun de imprimat”. Aștept dar.

Si acum, sunt dator să vă mulțumesc pentru colecția prețioasei voastre Reviste. Este o excelentă publicație, pe care îmi place s-o aplaud călduros, deși mie mi se pare că exagerați oleacă importanța tendinței morale și sociale în artă. De atâtă amar de ani, vă războiuți – două școale –, artă pentru artă, artă cu tendință, rupeți atâtea lânci, pierdeți atâta vreme, risipiți atâta bravură, și n-aveți, nici unii nici alții, un moment să vă gândiți și la ceva care trebuiește egal ambelor școale – la talent. De câte ori citesc dezbatările voastre savante, care, mărturisesc, sunt de multe ori prea adânci pentru priceperea mea, mă întorc, obosit și măhnit, la ce am gândit băbește totdeauna: artistul poate avea sau nu tendință; însă, arta fără talent, peste putință. În sprijinul propoziției întâia avem două exemple tipice, Tacit și Shakespeare; pentru cea de-a doua, găsim multe, destule, dovezi hotărâtoare între producțiile nenumărate ale ambelor școli protivnice...

Dar în asta nu trebuie să m-amestec eu prea mult; eu nu sunt critic de artă, sunt un bătrân meșteșugar, și, ca atare, vă rog să primiți frăteștile mele salutări toți; iar cei însărcinați cu administrația Revistei să nu uitați a-mi expedia cât mai iute, după-nvoială suma de 1000 lei (800 mărci) la adresa: Wilmersdorf bei Berlin; Hohenzollerndamm 12. Fiți sănătoși și veseli!

*Al dv. prietin,
Caragiale*

Marți, 17/30.XI.1909

(Scrisoare către G. Ibrăileanu, în I.L. Caragiale, Cele mai frumoase scrisori, alese de Dan C. Mihăilescu)

* *a zefui* – a pregăti pentru tipar, alegând caracterele tipografice și așezându-le în culegar după manuscris; a culege

* *cicero* – corp de literă de 12 puncte

* *dursus* – linie de albitură care se pune între rânduri, spre a nu fi prea apropiate

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:

- Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (attitudine, perspectivă, intenții)?
- Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul artei în *educarea tinereilor*? Motivează-ți răspunsul.

Citește textul cu voce tare:

ŞFARĂ: a da șfară (sfoară) în țară = a vesti, aprinzând focuri; a răspândi o veste

Şfară înseamnă „fum încăios; miros greu rezultat din arderea grăsimilor”, iar, prin extensie, „coloană de fum”, cuvântul fiind înrudit cu șfarog „lucru uscat și întărit din pricina căldurii”.

Inîțial, se dădea șfară în țară, aprinzându-se focuri pe locuri înalte spre a semnaliza, ziua, prin coloane de fum, iar noaptea, prin lumina focului, pătrunderea unor năvălitori în țară, mișcarea trupelor (cf. Ghibănescu, Vorbe I, 56-60). O evocare cu amănunte strict tehnice, la Sadoveanu: „Ciobanii... aprindeau pe corhane mai multe focuri decât aveau stâni; și răzeșii, din depărtarea la care se aflau, numărau șfară de fum de șfară de fum și înțelegeau că de la oamenii lor se dă vestire de apropierea inorogilor. Iar noaptea, focurile ciobanilor ardeau ca niște luceferi mari în vîrful movilelor, și răzeșii, de pe hotarul lor, băgau de seamă cum se astupă și cum se deschid luminile. Ciobanii ridicau asupra focului saricile, apoi le lăsau să cadă” (Nicoară Potcoavă, cap. XX).

Cuvântul vechi, devenind de neînțeles, a fost analizat ca sfoară; astfel, în dicționare sunt înregistrate contexte în care răspândirea unei vești este imaginată asemenea desfășurării unui ghem de sfoară: „a da sfoară prin vecini, în sat, în mahala”. Dacă în texte mai vechi se mai păstrează un sens neutru (ca în următoarea frază dintr-o poveste a lui Ispirescu: „dete sfoară în țară că Măria Sa a mai dobândit un fiu”), în textele în care localizarea se face prin substantivele anterior citate, variantele expresiei numesc indiscreția, limbuția. Iar pentru Fănuș Neagu, enunțul, acomodat prin substituție, înseamnă „a lansa un zvon”: „Eu am dat sfoară-n lume că mă însor cu tine...” (Drăgaica).

Modul cum a fost refăcută imaginea printre-un proces de etimologizare populară este ilustrat și de turnura pe care o ia parafrazarea lui Marin Preda, care ne lasă să ne-nchipuim o plasă de intrigă: /Niculae/ „s-a ferit să intre în sforile satului” (Marele singuratic, p. I, cap. I)

(Stelian Dumistrăcel, *Dicționar de expresii românești. Până-n pânzele albe*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Căruि stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul citat.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre rolul expresiilor/locuțiunilor într-o limbă? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 3

Citește textul cu voce tare:

Ca și celelalte insule din Cyclade, Ios evocă originile civilizației europene precum și contradicțiile ei. Si pe aici, ca și pe alte insule, au trecut în curs de trei mii de ani toți cuceritorii din spațiul Mediteranei. Ios nu se poate lăuda cu multe edificii antice, cu excepția unui apeduct roman. Dar zeii sunt prezenți pe insulă, și tot ei i-au făcut poate cel mai mare cadou acestui promontoriu stâncos de numai 17 kilometri lungime careiese cu un fel de semeie din mare. Potrivit legendei, pe această insulă se află mormântul lui Homer. (...)

De la Chora și până la colina unde i s-a rezervat un mormânt celui care a inventat literatura europeană se fac cam 30 sau 40 de minute cu mașina. Un drum numai din serpentine care urcă și coboară într-un peisaj câteodată lunar, dar acompaniat mereu de prezența mării. Cei care ajung la mormântul lui Homer nu au altceva să-i ofere ca ofrandă decât tot niște pietre. Pentru că și mormântul său este un fel de improvizare din pietre, de

de departe poate fi ușor confundat cu o stână. O placă purtând câteva inscripții și un basorelief stângaci reprezentând chipul lui Homer sunt singurele elemente care contrastează cu decorul din pietre. Zeci de mici piramide sau coloane din piatră clădite în jurul mormântului de diversi pelerini conferă un aer de stranietate locului. [...]

Pe data de 23 iulie, când am urcat eu la mormântul lui Homer, mai erau acolo și câteva sute de capre. O turmă pestriță cu animale de o frumusețe tulburătoare, parcă venind direct din miturile antice, din poveștile barzilor și aezilor. Concertul tălăngilor rima cu cel al vântului. Rareori am avut sentimentul că poezia se poate atinge cu mâna, că poate fi captată de piele sub formă de arșiță sau de urechi sub formă de behăit de capră.

Probabil că tot ele, caprele, sunt și vizitatorii cei mai frecvenți ai lui Homer, acolo, în acel punct pierdut din nordul insulei Ios, unde legenda i-a atribuit primului poet al lumii europene un mormânt. Iliada are 15.337 de versuri, iar Odiseea are 12.109. M-am întrebat dacă pe acea colină aparent modestă, dar doldora de simboluri aș fi avut răbdarea să număr întâi 15.337 de pietre și apoi 12.109 de pietre pentru a mă deda unui fel de exercițiu de răbdare și memorie. Homer, poetul orb și analfabet, rămâne o enigmă a fundamentelor culturii europene. Ce importanță are dacă el a existat cu adevărat sau nu, dacă epopeile care ne-au structurat percepția culturală sunt o operă colectivă sau una individuală? Homer posedă un mormânt, mormântul său este poezia, deci există.

(Matei Vișniec, *Pelerinaj la mormântul lui Homer*, în *Dilema veche*, nr. din august 2019)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:

- Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (attitudine, perspectivă, intenții)?
- Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul călătoriilor? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 4

R.A.

Citește textul cu voce tare:

Cum este un om intelligent? Păi, îți vine să spui, este cultivat, știe limbi străine, a intrat la facultate, a și terminat-o, face un doctorat și rămâne în învățământ. Sau e modelul școlarului istei, cu o cultură rebusistică, care și trezit din somn cele șapte minuni ale lumii, capitalele planetei, anii de domnie ai cutării voievod sau datele imperiilor barbare? Ori poate este stilul pontos, histrion, spontan, care are o replică hazoasă în orice situație? Sau e un tip liberal, deschis, tolerant, la curent cu dezbatările politice actuale, cu simț civic și umor? Sau este personajul celebru, recunoscut, cu opera publicată? [...]

Nu știu și nu o să încerc să dau aici vreun răspuns. Cert este însă că există o nouă imagine a inteligenței, după chipul și asemănarea vremurilor noastre marcate de medii, de showbiz, de libera și rapida circulație a informației. Intelligent este considerat, în consecință, cineva cu următoarele trăsături:

1. E o figură populară, mediatizată, cu rating, prezență pe căi mai multe căi de comunicare; e intelligent fiindcă se spune despre el că ar fi aşa. Cum s-a ajuns să se vorbească despre el ca atare nu mai e clar. Si nici important.

2. E un tip locvace, cu un mod de exprimare lejer, **nonșalant**, **compatibil** cu o comunicare spontană, **online**, **de tip mediatic**;

3. Dă senzația de competență universală, trăsătură derivată în bună parte din punctul 2 și e gata oricând să emiță păreri ferme despre orice, asemenea idioșilor care preferă să te îndrumă greșit decât să-ți spună cinsti că **n-ai** unde e adresa de care îți întrebă; e intelligent fiindcă se prezintă pe sine ca atare. Si nimeni nu o pune la îndată.

Definiția inteligenței s-a adaptat la noua realitate și la noile ei **modele**. Inteligența e pur și simplu apanajul **modelelor** noastre, sinonimul succesului lor. Pentru microbist, **intelligent e Hagi**, pentru secretare, **șeful**, pentru tot **multii români**, îmbogățitul peste noapte.

(Matei Pleșu, *Inteligența lucie*, în vol. *Non-sensul giratoriu și alte non-sensuri de ieri și de azi*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre importanța inteligenței pentru dobândirea succesului? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 5

R.A.

Citește textul cu voce tare:

Articolul 201

Beneficiază de protecția prevăzută de prezenta lege următoarele:

- a) operele ai căror autori sunt cetăteni români, chiar dacă nu au fost aduse încă la cunoștința publică;
- b) operele ai căror autori sunt persoane fizice sau juridice cu domiciliul ori cu sediul în România, chiar dacă nu au fost aduse la cunoștința publică;
- c) operele de arhitectură construite pe teritoriul României;
- d) interpretările sau execuțiile artiștilor interpreți ori executanți care au loc pe teritoriul României;
- e) interpretările sau execuțiile artiștilor interpreți ori executanți care sunt fixate în înregistrări protejate de prezenta lege;
- f) interpretările sau execuțiile artiștilor interpreți ori executanți care nu au fost fixate în înregistrări, dar sunt transmise prin emisiuni de radiodifuziune sau de televiziune protejate de prezenta lege;
- g) înregistrările sonore sau audiovizuale ai căror producători sunt persoane fizice sau juridice cu domiciliul ori cu sediul în România;
- h) înregistrările sonore sau audiovizuale a căror primă fixare pe un suport material a avut loc pentru prima dată în România;
- i) programele de radiodifuziune și de televiziune emise de organisme de radiodifuziune și de televiziune cu sediul în România;
- j) programele de radiodifuziune și de televiziune transmise de organisme transmițătoare cu sediul în România.

Articolul 202

Persoanele fizice sau juridice străine, titulare ale drepturilor de autor sau ale drepturilor conexe, beneficiază de protecția prevăzută prin convențiile, tratatele și acordurile internaționale la care România este parte, iar în lipsa acestora beneficiază de un tratament egal cu cel al cetătenilor români, cu condiția ca aceștia să beneficieze, la rândul lor, de tratament similar în statele respective.

(Legea nr. 8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Căruia stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul citat.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre importanța respectării drepturilor de autor? Motivează-ți răspunsul.

Citește textul cu voce tare:

Întrebându-l pe Constantin Noica despre cum poate cineva să fie om de cultură, maestrul de la Păltiniș a avut următorul răspuns: sunt cel puțin patru motive pentru care merită să faci cultură, pentru care cultura are dreptul să te poți sprăjini într-o viață de om:

(1) Întâi – consideră Noica – cultura este singura sursă certă a unei bucurii permanente. Dacă există un teritoriu al lumii în care poți cunoaște deplinătatea bucuriei, acest teritoriu nu poate fi decât cultura. Firește, bucuria e altceva decât placerea; spre deosebire de aceasta din urmă, ea poate prelua și tristețile omului, salvându-le din perspectiva spiritului. Cultura salvează totul prin comentariu. Până și bucuriile senzoriale sunt bucurii în măsura în care sfârșesc în contemplativitatea comentariului, trecând, astfel, într-o condiție suprasenzorială. Cultura e deci o satisfacție perpetuă, fără riscuri, fără dezamăgiri, o satisfacție pe care o poți avea fără să depinzi de alții.

(2) Cultura – spune în continuare Noica – e adevărata formă de maturitate a spiritului. Ea scoate lumea din minoratul care o amenință uneori, investind totul, prin simplă atingere, cu propria ei splendoare. Cultura e un fel de a răspunde de tot, un fel de a da socoteală de oameni, de împrejurări, de cărți, de istorie, pe scurt, un fel de a aduce totul într-o ordine mai înaltă. Cultura trage totul în sus, salvează – cu grație – aparențele. Expresia asta – „a salva aparențele” – a apărut în literatura platoniciană cu sensul de „a găsi justificarea aparențelor”. În sine, aparențele par inconsistente și atunci, ca să le „salvezi”, ca să le faci să persiste, să-și dezvăluie rostul, trebuie să le așezi într-o ierarhie justificativă. Asta face cultura cu tot ce există: ea nu lasă nimic în platitudinea în care se află în mod obișnuit, ci mută totul într-o geografie mai pură.

(3) Cultura mai este – susține Noica mai departe – singurul loc în care libertatea e la ea acasă. Cultura e instanța funciarmente eliberatoare. Ea îți dă toate dezlegările.

(4) În sfârșit, ultimul lucru pe care îl admite – în această privință – Noica și cu care nu putem fi decât de acord e că disciplina culturii e o formă foarte eficientă de igienă a spiritului. Așa cum există o igienă pentru corp, o „spălare” elementară care ține de civilizație, există și o igienă pentru minte, care este cultura. Un om necultivat e un om nespălat, un om lipsit de condiția minimală a mișcării lui în social. Omul e dator să treacă prin curățirea oferită de cultură, dacă vrea să-și onoreze umanitatea.

([https://floringeorgepopovici.wordpress.com/2011/11/21/despre-\(in\)utilitatea-culturii-note-de-lectura/](https://floringeorgepopovici.wordpress.com/2011/11/21/despre-(in)utilitatea-culturii-note-de-lectura/))

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul citat.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre nevoia individului de cultură ca o condiție minimală a mișcării lui în social? Motivează-ți răspunsul.

Citește textul cu voce tare:**Art. 6**

(1) Elevii, ca membri ai comunității scolare, beneficiază de toate drepturile și îndeplinesc toate îndatoririle pe care le au în calitate de elevi și cetățeni.

(2) Elevii au dreptul la respectarea imaginii, demnității și personalității proprii.

(3) Elevii au dreptul la protecția datelor personale, cu excepția situațiilor prevăzute de lege.

(4) Elevii au dreptul să își desfășoare activitatea în spații care respectă normele de igienă școlară, de protecție a muncii, de protecție civilă și de pază contra incendiilor în unitatea de învățământ;

Drepturi educaționale

Art. 7

Elevii beneficiază de următoarele drepturi în sistemul *educațional*:

- accesul gratuit la educație în sistemul de învățământ de stat. Elevii au dreptul garantat la un învățământ echitabil în ceea ce privește înscrierea/admiterea, parcurserea și finalizarea studiilor, în funcție de parcursul scolar pentru care au optat corespunzător intereselor, pregătirii și competențelor lor;
- dreptul de a beneficia de o educație de calitate în unitățile de învățământ, prin aplicarea corectă a planurilor cadru de învățământ, parcurgerea integrală a programelor școlare și prin utilizarea, de către cadrele didactice, a celor mai adecvate strategii didactice, în vederea formării și dezvoltării competențelor cheie și a atingerii obiectivelor educaționale stabilite.
- dreptul de a fi consultați și de a-și exprima opțiunea pentru disciplinele din curriculumul la decizia școlii, aflate în oferta educațională a unității de învățământ, în concordanță cu nevoile și interesele de învățare ale elevilor, cu specificul școlii și cu nevoile comunității locale/partenerilor economici;
- dreptul de a beneficia de scolarizare în limba maternă, în condițiile legii;
- dreptul de a studia o limbă de circulație internațională, în regim bilingv, în conformitate cu Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- dreptul de a beneficia de tratament nediscriminatoriu din partea conducerii, a personalului didactic, nedidactic și din partea altor elevi din cadrul unității de învățământ. Unitatea de învățământ preuniversitar se va asigura că niciun elev nu este supus discriminării sau hărțuirii pe criterii de rasă, etnie, limbă, religie, sex, convingeri, dizabilități, naționalitate, cetățenie, vîrstă, orientare sexuală, stare civilă, cazier, tip de familie, situație socio-economică, probleme medicale, capacitate intelectuală sau alte criterii cu potențial discriminatoriu.

(Statutul Elevului)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce particularități de limbaj se pot identifica în textul de mai sus?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre protejarea drepturilor elevilor în școala românească? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 8

R.I.A.

Citește textul cu voce tare:

„A fost odată ca niciodată o femeie bătrână. Oarbă, dar înțeleaptă.” Cățiva copii puși pe șotii vin la ea și o întreabă dacă în mâna unuia dintre ei se află o pasare vie sau una moartă. La început femeia nu răspunde, copiii repetă întrebarea, iar după o tacere îndelungată, bătrâna recunoaște că nu știe. Ceea ce știe însă e că ei poartă răspunderea pentru soarta păsării pe care au prins-o. Dacă e moartă, e posibil ca ei s-o fi omorât, responsabilitatea le aparține. Dacă e vie, soarta păsării este de-acum înainte în mâinile lor. După cum, spune bătrâna apoi, e posibil ca ei să nici nu aibă vreo pasare, s-o fi inventat numai ca să-și bată joc de orbirea ei. Bătrâna îi căștigă încetul cu încetul pe copii, vorbindu-le despre lumea pe care o cunoaște ea, cea în care trăiesc și ei, ferindu-se să le dea sfaturi, împărtășindu-le, în schimb, din experiențele ei. Se pune în pielea lor și le exprimă temerile, și îndoielile, și revoltele. La sfârșitul întâlnirii cu copiii, femeia oarbă ajunge să se simtă ea însăși mai bine, mai legată de ei, să aibă încredere în cei care veniseră să pună la încercare sau să râdă de ea. Îi lămurește că, poate, prin întrebarea lor „Este pasarea vie sau moartă?” n-au vrut să-l întrebe, în fond, decât „Ce e viața?”

Iar femeia le spune: „Murim. Astă s-ar putea să fie chiar sensul vieții. Dar avem, creăm limbajul. Iar astă s-ar putea să fie chiar măsura vieților noastre.” Până la urmă le transmite copiilor darul de a vedea lăuntric, doar cu ajutorul cuvintelor.

(Ioana Pârvulescu, Mânia inocenților în vol. Dialoguri secrete)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Motivează-ți răspunsul.
 - b. Precizează tema și două idei pe care le consideri semnificative în textul dat.
 - c. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Menționează două caracteristici formale/de conținut.
2. Care este opinia ta despre asumarea responsabilității pentru faptele săvârșite ca o condiție a păstrării echilibrului interior? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 9

R.I.A.

Citește textul cu voce tare:

În cadrul unui festival, segmentul „classical” al industriei muzicale (muzica de tradiție savantă, notată de compozitori și redată de interpreți) intră volens nolens pe paradigma gîndirii economice. Dar aici sunt lei! Căci, în lipsa criticii de întîmpinare, pîndește întotdeauna pericolul persuasiunii intenționate prin media, care a devenit în actualitate mai importantă decît critica. În acest fel, se pot modifica criteriile valorii pe care se intemeiază judecata estetică, criteriul determinant nemaiînd valoarea estetică, ci utilitatea comercială, numărul de discuri vîndute sau numărul publicului. În acest fel, un criteriu exterior – profitul producătorului, al impresarului sau al starului – devine criteriu de apreciere pentru utilizator, iar această ambiguizare a ideii de valoare este pe punctul de a crea o mutație antropologică a experienței muzicale a majorității populației.

De aceea, se pune întrebarea: care e miza reală a Festivalului și Concursului „George Enescu”, pentru lumea românească de azi? Miza reală, cred eu, nu e nici brandul de țară, nici „delectatio morosa” a melomanilor împătimiți, nici turismul cultural, deși fiecare dintre acestea constituie cîte o fațetă acredibilă a funcției sale. Miza reală este „lupta pentru menținerea unei forme de viață intelectuală și afectivă înaltă”, responsabilă și intensă, ca semnal al existenței unei nevoi spirituale permanente de înțelegere mai profundă a realității în care trăim și de redefinire a sensurilor impulsului metafizic, mereu și greu încercat în actualitate de opacizarea surselor sacre.

Iar muzica clasică conține, într-o formulă miraculoasă, asemenea mierii, principalele „vitamine” ale unei asemenea „supra-viețuirii”, ale unei viețuirii în orizontul respectului valorilor cardinale: elaborarea și arcuirea în timp a gîndului, definiții psihologice eficace – prinse în doar cîteva sunete, aşa-numitele „teme muzicale” –, învățarea regulilor controlului emoțiilor, civilitatea comportamentului în societate, ascultarea atentă, implicarea conștientă a efortului gîndirii și simțirii pentru construcția sensului. Aceste ingrediente sunt virtuți transformatoare ale interiorității și molipsitoare întru aspirația către frumos. Căci prin frumos încă se mai poate transfigura lumea, chiar și numai pentru trei săptămâni, o dată la doi ani.

(Dan Dediu, Un altfel de Festival „George Enescu”, în Dilema veche, nr. 496, din 15-21 august 2013)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului **dat**, **având în vedere** scopul comunicării?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține **textul de mai sus**? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul citat.
 - c. Ce elemente importante de **conținut** (**idei, argumente**, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre rolul **muzicii clasice în dezvoltarea** unui individ? Motivează-ți răspunsul.

Citește textul cu voce tare:

28 Noiembrie 2012

Să trăiești Mimirica dragă, să fii bună, să fii bună pentru ca să poți fi fericită! Să fii bună pe cât poți până în ultima clipă a vieții tale. Cei răi nu pot fi fericiti. Ei pot avea satisfacții, plăceri, realizări chiar, dar fericire nu. Nu, pentru că mai întâi nu pot fi iubiți și al doilea, ... al doilea... de! Căștigurile întâmplătoare și celelalte „pere mălaiește”, care se aseamănă cu el, vin de afară, de la oameni, de la împrejurări, asupra căror, n-ai nici o stăpânire și nici o putere, pe când fericirea, adevărata fericire, în tine răsare și-n tine-nfloreste și leagă rod când ți-ai pregătit sufletul pentru ea. Și pregătirea aceasta e operă de fiecare clipă, când pierzi răbdarea, împrăștii tot ce-ai înșirat și iar trebuie să o iezi de la început. Și de aceea vezi așa de puțini oameni fericiti... Atâtia căți merită.

Dacă nu ne-am iubi pe noi așa fără măsură, dacă n-am face atâtă caz de persoana noastră și dacă ne-am dojeni de câte ori am mințit, sau ne-am surprins asupra unei răutăți, ori asupra unei fapte urâte, dacă, în sfârșit, ne-am examinat mai des și mai cu nepărtinire (lesne-i de zis!), am ajunge să răzuim din noi, partea aceea de prostie fudulă, de făptură. Se știe că durerea e un minutat sfătuitor. Cine-i mai deschis la minte, trage învățătură și din durerile altora..

Eu am mare incredere în voința ta. Rămâne să știi doar ce vrei. Și văd c-ai început să știi și asta. Doamne, ce bine-mi pare c-ai început să te observi, să-ți faci singură muștrari și să-ți cauți singură drumul cel adevărat!

Așa, Mimirica dragă, ceartă-te de câte ori te simți egoistă, de câte ori te mușcă de inimă șarpele răutății, al invidiei sau al minciunii. Fii aspră cu tine, dreaptă cu prietenii și suflet larg, cu cei răi. Fă-te mică, fă-te neînsemnată, de câte ori deșertăciunea te îndeamnă să strigi: „Uitați-vă la mine!”. Dar mai ales aş vrea să scriu, de-a dreptul în sufletul tău aceasta: „Să nu faci nicio faptă a cărei amintire te-ar putea face vreodată să roșești”. Nu e triumf pe lume, nici sprijin mai puternic, nici mulțumire mai deplină, ca o conștiință curată.

Păstrează scrisoarea asta. Când vei fi de 50 de ani, ai să o înțelegi mai bine. Să dea Dumnezeu să o citești și atunci cu sufletul senin de azi!

Te îmbrățișează cu drag,
Al. Vlahuță

(Când ai împlinit șaptesprezece ani)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:

- Cine ar putea fi emițătorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)?
- Motivează-ți răspunsul.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul valorilor spirituale în dezvoltarea unui adolescent? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 11

M.I.

Citește textul cu voce tare:

Nu se știe cu precizie cine a vorbit primul. Poate vreunul dintre cei de la etajul șapte. Nici măcar domnul Ion-șeful-de-scară n-ar putea spune cum îi cheamă, deși chiar cu mâna dumnealui i-a trecut în cartea de imobil. Locuiesc acolo câteva familii mai tinere, cu o mulțime de copii mici și gălăgioși, care aruncă mereu gunoiul alături de tobogan; ai zice că o fac intenționat. Bărbații fumează în lift, ceea ce domnul Ion-șeful-de-scară a interzis prin Regulament. Dar nu te poți pune cu ei, au niște priviri hotărâte, în stare să intimideze pe oricine, și

vorbesc răstit, de parcă s-ar certa mereu – iar la sfârșitul săptămânii se adună să bea bere în balcon, cu telefonul dat la maximum. Într-o vreme, domnul Ion-șeful-de-scară i-a suspectat că ar face contrabandă cu alimente din Ungaria. Umblau cu niște sacoșe și genți immense, care miroseau a salam, urcau și coborau toată ziua. Apoi au dispărut vreme de câteva luni, pesemne au fost plecați la muncă în Serbia sau în Italia, iar acum, mai de curând, s-au întors și câțiva dintre ei și-au deschis tarabe în piață. [...]

Probabil că unul dintre ei a vorbit.

— Domnule Simion! Nea Simioane, mai ești acolo? Hai, dom'le, răspunde, că știm că ești!

— Lasă-l, mă, că până la urmă trebuie să-l răzbească foamea sau setea și ieșe singur. Câte provizii a putut să-și ia? îl incurajă altul, tot dintre ai lor, căci primul vorbise cu o voce cam nesigură.

După aceea, preț de câteva clipe, se lăsa o tacere încordată. Într-un târziu, când nimeni nu mai credea că va răspunde, Simion îi anunță prin surprindere:

— Iubesc foamea! [...]

— Uite, nea Simioane, Să știi că chiar mă supăr pe dumneata. Tocmai mi-am cumpărat un televizor nou și, din cauză că ai blocat liftul, trebuie să-l urc în brațe șapte etaje...

(Petru Cimpoeșu, *Simion liftnicul*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:

- a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
- c. Ce elemente de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre importanța respectării unor reguli în comunitățile urbane? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 12

M.I.

Citește textul cu voce tare:

ART. 13

(1) Se interzice candidaților la examenul de bacalaureat să introducă în sălile de examen ghiozdane, rucsacuri, sacoșe, poșete și altele asemenea, candidații având obligația de a lăsa obiectele menționate în sala de depozitare a obiectelor personale stabilită de comisia de bacalaureat în acest scop.

(2) Candidații care refuză depozitarea obiectelor menționate la alin. (1) în sala stabilită de comisia de bacalaureat în acest scop nu sunt primiți în examen.

(3) Se interzice candidaților la examenul de bacalaureat să aibă, în sălile de examen, asupra lor, în obiectele de îmbrăcăminte sau încălțăminte, în penare și altele asemenea sau în băncile în care sunt așezăți în sălile de examen, orice fel de lucrări: manuale, cărți, dicționare, culegeri, formulare, memoratoare, notițe, însemnări, rezumate, ciorne sau lucrări ale altor candidați etc., care ar putea fi utilizate pentru rezolvarea subiectelor.

(4) Se interzice candidaților să aibă, în sălile de examen, asupra lor, în obiectele de îmbrăcăminte sau încălțăminte, în penare și altele asemenea sau în băncile în care sunt așezăți în sălile de examen, telefoane mobile, căști audio, precum și orice mijloc electronic de calcul sau de comunicare/care permite conectarea la internet/la rețele de socializare, ce ar putea fi utilizate pentru rezolvarea subiectelor, pentru efectuarea calculelor, pentru comunicare cu alți candidați/asistenți din centrul/centrele de examen sau cu exteriorul.

(5) Se interzice candidaților la examenul de bacalaureat să comunice între ei sau cu exteriorul, să copieze, să transmită materiale care permit copiatul sau să schimbe între ei foi din lucrare, ciorne, notițe sau alte materiale care ar putea fi utilizate pentru rezolvarea subiectelor, pentru comunicare între candidați sau cu exteriorul.

(6) Candidații care încalcă regulile menționate la alin. (3), (4) și (5) sunt eliminați din examen, indiferent dacă materialele/obiectele interzise au fost folosite sau nu, indiferent dacă au fost introduse de aceștia ori de alții